

Saksbehandler: Eirik Rikardsen, Laila Moseng Abrahamsen

Dato: 01.07.2019

Dokumentnr DM: 1116475

2019\_00267

## LANDSMØTESAK: ENDRINGER I VEDTEKTENE §13 FORHANDLINGSAPPARATET - URAVSTEMNING (FS)

Fylkesstyret i Nordland har foreslått ny ordlyd i vedtektenes § 13 nr. 3:

*«Før Forbundsstyret godkjenner resultatet av forhandlingene, skal resultatet som hovedregel sendes til uravstemning. Har flertallet med minst 50 % av medlemmene i gjeldende tariffområde stemt for resultatet, er det vedtatt. Har flertallet stemt imot, er det forkastet. Resultatet er bindende hvis minst 50 % av medlemmene har deltatt i uravstemningen.»*

Nåværende ordlyd i § 13 nr. 3 er som følger:

*«Før Forbundsstyret godkjenner resultatet av forhandlingene, skal forbundsstyret alltid vurdere å gå til uravstemning. Dersom et oppgjør går til uravstemning blant medlemmene, er avstemningsresultatet bindende for forbundsstyret dersom 50 % av medlemmene i tariffområdet har stemt for resultatet eller minst 67 % har tatt del i avstemningen.»*

Forslagsstillerens begrunnelse er blant annet: «Muligheten til innflytelse og demokrati er viktig i fagorganisasjonssammenheng. Med få uravstemninger i vår organisasjon, er det naturlig at deltakelsen er lav, men vi tror at ved en endring av vedtektene vil deltakelsen øke.» I tillegg mener fylkesstyret «Det er derfor viktig å senke terskelen fra 67 % til 50 % for å stimulere til økt medlemsdemokrati og innflytelse.» Fylkesstyret påpeker også at «Tariffkonferansene bør også i enda større grad tas på alvor i denne sammenheng.»

### Vurdering

På landsmøtet i 2014 ble vedtektenes § 13 nr. 3 uravstemning endret og Forbundsstyret skal nå alltid vurdere om tariffoppgjøret skal gå til uravstemning. Dagens vedtekter gir Forbundsstyret anledning – dvs. rett, men ikke plikt – til å sende et tariffoppgjør ut på uravstemning. Denne vurderingen har Forbundsstyret foretatt i alle etterfølgende oppgjør, og valgte i 2018 å sende oppjøret i KS ut på uravstemning. I vurderingen Forbundsstyret tok var det en avveining av hvilke kostnader dette kunne påføre organisasjonen, og hvilken nytte organisasjonen kunne ha ved å gjennomføre en slik uravstemning. Når NSF valgte å gjennomføre en uravstemning i 2018 vakte dette også oppsikt blant flere av arbeidslivets parter, og det har gitt NSF forhandlingsstyrke i etterfølgende tariffoppgjør. Dersom NSF alltid skal gjennomføre uravstemninger, vil et slikt overraskelsesmoment forsvinne.

Muligheter for direktedemokrati er et viktig prinsipp i fagforeningssammenheng. Det er imidlertid en begrunnet fare for at lav deltakelse ved uravstemning vil kunne undergrave et resultat, fremfor å være et tydelig uttrykk for medlemmenes ja eller nei. Ifølge tall fra Unio, er gjennomsnittet for deltagelse de tre siste uravstemningene i statlig sektor gått ned til 30 %, mot 37 % i forrige



NORSK SYKEPLEIERFORBUND

Telefon 02409  
www.nsf.no

Org.nr: NO 960 893 506 MVA  
Fakturaadresse: faktura@nsf.no

treårsperiode. I 2018 var deltakelsen helt nede på 14 %. Erfaringene med deltakelsen i statens uravstemninger gir ikke holdepunkt for å forvente en større deltakelse ved hyppigere avstemninger.

Deltagelsen i uravstemninger har som regel liten sammenheng med hvor ofte de gjennomføres, men heller hvilke saker som engasjerer medlemmene. I 2014 var arbeidstidsavtalen til lærerne en del av Utdanningsforbundets uravstemning. Det ble en massiv mobilisering av medlemmene mot denne avtalen og hele 66 % av medlemmene deltok i uravstemningen og 75 % av disse stemte imot den nye arbeidstidsavtalen.

Gangen i tariffoppgjørene er en prosess hvor alle medlemmer lokalt kan ha innflytelse gjennom tariffkonferansene og de prioriteringer som der blir gjort. Med disse anbefalingene ligger det så til Forbundsstyret å beslutte hvilke krav som skal fremmes. Dersom det er fremmet krav i samsvar med ønskene fra medlemmene/tariffkonferansene og det er oppnådd et resultat som Forbundsstyret mener er akseptabelt og i samsvar med disse, kan det synes unødvendig å legge dette resultatet fram for medlemmene.

### **Uravstemningsregler i andre avtaler og forbund**

I hovedavtalen til staten er bestemmelsene om uravstemning følgende:

#### **§ 51 Avstemningsregler**

1. Hovedtariff-forslag skal som regel legges fram for de medlemmer interesselisten gjelder. Avstemningsresultatet skal som regel fremkomme ved uravstemning i samsvar med gjeldende retningslinjer, og gi et fullgyldig uttrykk for viljen hos medlemmene.
2. Har flertallet av de medlemmer som interesselisten gjelder, stemt for forslaget, er det vedtatt. Har flertallet stemt mot, er det forkastet.
3. Blir ikke vilkåret etter nr. 2 oppfylt, er avstemningen ikke bindende med mindre 2/3 eller mer av de medlemmer interesselisten gjelder, har deltatt i avstemningen.
4. Har mindre enn 2/3 tatt del i avstemningen, og vilkåret etter nr. 2 ikke er oppfylt, er avstemningen rådgivende for hovedsammenslutningenes besluttende organer.

LO har tilsvarende regler:

#### **§ 15. Avstemning over tarifforslag - arbeidsstans**

1. Tarifforslag skal som regel legges fram for de medlemmer interesselisten gjelder. Avstemningsresultatet skal gi et fullgyldig uttrykk for viljen hos medlemmene. Sekretariatet kan etter samråd med vedkommende forbund gjøre vedtak om at avstemningen skal foregå som uravstemning i samsvar med gjeldende retningslinjer.
2. Har flertallet av de medlemmer som interesselisten gjelder stemt for forslaget, er det vedtatt. Har flertallet stemt mot, er det forkastet.
3. Blir ikke vilkåret i punkt 2 fylt, er avstemningen ikke bindende med mindre 2/3 eller mer av de medlemmer interesselisten gjelder har deltatt i avstemningen.
4. Har mindre enn 2/3 tatt del i avstemningen, og vilkåret etter punkt 2 ikke er fylt, er avstemningen rådgivende. Sekretariatet skal da ta endelig avgjørelse etter at vedkommende forbundsstyre er hørt.

Dette er tilsvarende regler som gjelder for NSF, og som sikrer at et vedtak er bindende først når det er et bredt flertall av medlemmene som har deltatt i uravstemningen.

Innenfor enkelte tariffområder kan resultatene av forhandlingene være svært forskjellige. I Spekter og NHO hvor hele eller deler av den økonomiske rammen blir forhandlet lokalt, kan det være

vanskelig å gjennomføre en uravstemning fordi resultatene vil variere mye. I enkelte virksomheter kan ulempetilleggene prioriteres, mens andre har prioritert funksjonstillegg. Å skulle forklare det enkelte medlem hva de har fått i lønnsøkning og som skal være grunnlaget for stemmegivningen, vil være vanskelig.

Når forbundsstyret vurderer resultatet av et tariffoppgjør, vil de alltid ha mulighet til å sende oppgjøret til uravstemning. I vurderingen vil det være ulike hensyn som skal tas, bl.a. om det er viktige prinsipielle saker som det er viktig å få medlemmenes synspunkter på eller om oppgjøret har et akseptabelt resultat som også er i tråd med de synspunkter som har fremkommet på tariffkonferansene. I det første tilfellet kan det være naturlig å sendes resultatet på uravstemning, mens i det andre vil forbundsstyret selv kunne fatte et vedtak.

### **Oppsummering**

Det vil ikke være hensiktsmessig å innføre en regel som tilsier at alle lønnsoppgjør innen alle tariffområder, som hovedregel skal sendes ut på uravstemning. Forbundsstyret må ha mulighet til selv å vurdere om oppgjøret skal godkjennes umiddelbart, eller om det skal sendes ut på uravstemning.

Det er viktig å opprettholde dagens regler om stemmegivning, slik at medlemmene og andre tariffparter er sikre på at et resultat av en uravstemning er et uttrykk for medlemmenes syn. Forbundsstyret må ha den nødvendige tillit til at de vil foreta de nødvendige vurderingene av om de skal akseptere eller forkaste et forhandlingsresultat om stemmegivningen i en uravstemning er tvetydig.

Forbundsstyret har anmodet fylkesstyret i Nordland om å trekke saken, men de har valgt å opprettholde den. Forbundsstyret anbefaler derfor nå landsmøtet å avvise saken.

### **Forbundsstyret anbefaler landsmøtet å fatte følgende vedtak**

Landsmøtet avviser saken.

Med vennlig hilsen  
NORSK SYKEPLEIERFORBUND

Eli Gunhild By  
forbundsleder

Olaug Flø Brekke  
generalsekretær

### **Vedlegg**

[NSF #1107313 Fylkesstyret - Nordland sak til landsmøtet - endring av vedtekene § 13 - Uravstemning](#)

